

Kuntalaisaloite, Karkkilan tulee luopua avohakkuista kaupungin mailla

Kaupunginhallitus 21.10.2024 § 255

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha
Valmistelija: asianhallinnan asiantuntija Similä Minna, konsernipalvelujohtaja Pieniniemi Leena

Kuntalain (10.4.2015/410) §:n 23 mukaan ”Kunnan asukkaalla, kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä sekä sillä, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kunnassa, on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettut toimenpiteet.”

Karkkilan kaupungin kirjaamoon on toimitettu sähköpostilla 23.9.2024 klo 18.14 kuntalaisten tekemä aloite: ”Karkkilan tulee luopua avohakkuista kaupungin mailla”, sekä liitteinä kannatusilmoitukset sähköisenä 23.9.2024 klo 18.14 ja kannatusilmoitukset paperilla 29.9.2024 klo 19.05. Aloitteen on allekirjoittanut yhteensä 353 henkilöä (sähköisiä kannatusilmoituksia 191, kannatusilmoituksia paperilla 162).

Kuntalaisaloitteen sisältö:

”Vaadimme, että Karkkilan kaupunki luopuu avohakkuista kaupungin omistamissa metsissä ja siirtyy metsänhoidossa jatkuvan kasvatuksen malliin. Lisäksi vaadimme, että Karkkilan kaupungin asukkaiden näkemyksiä on kuultava yhteisten metsiemme tulevaisuudesta päätettäessä.

Ihminen on syvästi yhteydessä ympäröivään luontoon ja tarvitsee terveellistä ja elävää luontoa paitsi fyysisen hyvinvointinsa, myös henkisen tasapainonsa vuoksi. Kukapa meistä haluaisi valita kotinsa avohakkuualueiden vierestä, jossa rauhoittavien metsien ja niiden monimuotoisen eliöstön sijaan näkymänä on hakattujen puiden aukio? Metsät ovat paljon enemmän kuin vain puuta; ne ovat virkistystä, suojaa, kodikkuutta ja koti monille eliölajeille kuten linnuille, nisäkkäille, hyönteisille, sienille ja kasveille. Valitettavasti metsien ja niiden asukkaiden todellinen arvo ymmärretään monesti vasta, kun ne on menetetty.

Kunnalla on erityisiä velvollisuuksia luonnonsuojelun osalta. Luonnonsuojelulaki 11§, kunta edistää luonnon monimuotoisuuden sekä maiseman suojelua alueella. Karkkila omistaa metsätalousmaata noin 490 ha. Metsäsuunnitelmaan kuuluvat metsät koostuvat monista pienistä alueista, jotka sijaitsevat retkeily- ja virkistysalueilla ja taajama-alueen läheisyydessä. Suurin metsäkokonaisuus sijaitsee Toivikkeen alueella.

Karkkilan kaupunki on hakenut ja myöntänyt itselleen vuonna 2023 useita maisematyölupia (hakkuut), jotka sijoittuvat retkeily ja ulkoilualueelle Toivikkeella, yksi avohakkuualue Toivikkeen välittömässä läheisyydessä.

Kuntalaiset on unohdettu täysin, minkäänlaista arvo- ja strategiakeskustelua ei ole kuntalaisten kanssa asiasta käyty!

On hyvä ymmärtää jo myönnettyjen maisematyölupien merkitys kaupunkilaisten elinympäristöön ja lähiluontoon.

Avohakkuiden vaikutukset ja seuraukset:

- Lajistoon ja biodiversiteettiin: Avohakkuut muuttavat metsäekosysteemiä radikaalisti. Puuston hävitessä myös eri metsälajien elinympäristö tuhoutuu. Tämä häiritsee lajien elinalueita ja vähentää monimuotoisuutta. Avohakkuut altistavat myös maaperän eroosiolle, vaikuttaa vesivirtoihin ja muuttaa maaperän mikrobiyhteisöjä.

- Virkistys- ja hyvinvointivaikutukset: Viihtyisät kuntametsät ovat kriittisiä kuntalaisten hyvinvoinnille. Ne alentavat stressiä, edistävät fyysistä terveyttä ja tarjoavat paikan virkistyskäytölle. Avohakkuut rajoittavat tai jopa estävät näitä toimintoja hakkuualueella.

- Ilmatoon: Avohakkuut ja maanmuokkaus heikentää metsien kykyä sitoa hiiltä ja ne voivat vapauttaa maaperän hiilivarastoja ilmakehään.

- Vesistöihin: Avohakkuut voivat aiheuttaa vesistöpäästöjä, kuten ravinne- ja kiintoainepäästöjä. Turvemailla ne voivat lisäksi aiheuttaa liettymistä ja humuspäästöjä vesistöihin.

- Arvonmuutokset: Avohakkuut voivat vaikuttaa kiinteistön arvoon, erityisesti jos maa sijaitsee lähellä hakkuualueita. Monet ihmiset arvostavat metsänäkymiä ja metsäistä ympäristöä, ja hakkuut voivat vaikuttaa kiinteistön houkuttelevuuteen ja arvoon.

On ensiarvoisen tärkeää tehdä kattavia luonto-, mielipide- ja lähialueselvityksiä ennen minkäänlaista hakkuutoimenpidettä. Nyt kaupungilta puuttuu metsänhoitostrategia jossa päätetään miten metsiämme hoidetaan.

Metsänhoitolaki (2014) toi useita muutoksia Suomen metsänhoitokäytäntöihin. Yksi merkittävimmistä muutoksista oli jatkuvan metsänkasvatuksen salliminen. Tämä tarkoitti sitä, että metsänomistajilla oli nyt laajemmat mahdollisuudet valita erilaisia metsänhoitomenetelmiä. Suomalaisista kaupungeista mm. Turku on siirtynyt kokonaan jatkuvan metsänkasvatuksen malliin ja monessa muussa kunnassa ollaan suunnittelemassa siirtymistä.

Jatkuva metsänkasvatus poikkeaa perinteisestä avohakkuuseen perustuvasta metsänkäytöstä. Sen sijaan, että alue hakattaisiin kerralla paljaaksi, jatkuvassa metsänkasvatuksessa puustoa poistetaan harvennuksen, poimintahakkuun tai pienaukkojen avulla, jolloin metsä säilyttää jatkuvan puuston. Tämä edistää metsän monimuotoisuutta ja vähentää hakkuiden haitallisia ympäristövaikutuksia. Jatkuva metsänkasvatus takaa myös tasaisen tuoton.

Ajantasaisen metsäsuunnitelman ja luontoselvitysten avulla voimme tunnistaa ja suojella alueidemme arvokkaimmat ja herkimmat ekosysteemit. On myös aika perustaa erikoissuojelualueita. Tämä tarkoittaa, että osa vanhoista metsistämme tulisi jättää kokonaan talousmetsän ulkopuolelle, jolloin niissä ei tehdä minkäänlaisia toimenpiteitä. Tällainen lähestymistapa takaisi luonnon monimuotoisuuden säilymisen ja antaisi arvokkaan perinnön tuleville sukupolville.

Kaupunki voisi myös neuvoa yksityisiä metsänomistajia, miten he voisivat

löytää vaihtoehtoisia ratkaisuja perinteisen avohakkuun tilalle (esimerkiksi Metso-ohjelma tai jatkuva metsänkasvatus), varsinkin jos metsänomistajalla on luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeää metsää omistuksessa.

Karkkilan asukkaina me kaikki olemme Karkkilan kaupungin metsien omistajia. Haluamme käyttää metsiämme moniin tarkoituksiin – virkistäytymiseen, retkeilyyn, sienestykseen, marjastukseen, liikuntaan, koirien ulkoilutukseen ja monenlaisiin luontoharrastuksiin. Haluamme myös varmistaa, että jälkipolvet - lapsemme ja lapsenlapsemme - voivat nauttia tästä samasta kauniista ja elävästä ympäristöstä.

Haluamme myös kantaa kortemme kekoon luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi ja ilmastonmuutoksen torjumiseksi.

Me allekirjoittaneet vaadimme, että Karkkilan kaupunki luopuu avohakkuista kaupungin omistamissa metsissä ja siirtyy metsänhoidossa jatkuvan kasvatuksen malliin. Myös nyt jo tehdyt maisemätyöluvat pitää käsitellä asianmukaisesti uudelleen. Vaadimme lisäksi, että Karkkilan kaupunki arvostaa metsiemme monimuotoisuutta ja virkistyskäyttömahdollisuuksia sekä takaa, että asuinalueiden lähimetsät käsitellään mahdollisimman hellävaraisesti.

Kaikessa metsänkäsittelyssä on otettava huomioon luonnon monimuotoisuus. Sen säilyttämisen pitäisi olla keskeinen arvo, samalla kun pyritään torjumaan ilmastonmuutosta ja parantamaan virkistysmahdollisuuksia metsissämme.”

Vastuuhenkilöt:

Tiina Hentunen-Vanninen, Tina Mattson

Ehdotus: Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha

Kaupunginhallitus päättää antaa kuntalaisaloitteen teknisen lautakunnan valmisteltavaksi.

Päätös: Hyväksyttiin.

Täytäntöönpano: tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta 13.02.2025 § 11
258/00.01.01/2024

Esittelijä: Kaupunkikehitysjohtaja Rantanen Marja
Valmistelija: Kaupunkikehitysjohtaja Marja Rantanen

Karkkilan kuntalaiset ovat tehneet kuntalaisaloitteen, joka sisältää vaatimuksen asukkaiden näkemysten paremmasta kuulemisesta yhteisten metsiemme tulevaisuudesta päätettäessä. Kansalaisaloitteessa muistutetaan, että kunnalla on erityisiä velvollisuuksia luonnonsuojelun osalta. Luonnonsuojelulaki 11§, kunta edistää luonnon monimuotoisuuden sekä maiseman suojelua alueella.

Kuntalaisaloitteessa muistutetaan, että Karkkilan kaupunki on hakenut ja myöntänyt itselleen vuonna 2023 useitamaisematyölupia (hakkuut), jotka sijoittuvat retkeily ja ulkoilualueelle Toivikkeella, yksi avohakkuualue Toivikkeen välittömässä läheisyydessä. Aloitteen mukaan kuntalaiset on unohdettu täysin, minkäänlaista arvo- ja strategiakeskustelua ei ole kuntalaisten kanssa asiasta käyty. Aloitteen tekijät pitävät ensiarvoisen tärkeänä kattavan luonto-, mielipide- ja lähialueselvityksiä ennen minkäänlaista hakkuutoimenpidettä.

Karkkilan kaupunki on vuosien mittaan ollut vaihtelevissa taloustilanteissa mikä vaikuttaa ja on vaikuttanut myös siihen, että kaupungilla ei ole erillistä toimielintä tai edes yksikköä tai henkilöstöä joka huolehtisi siitä, että lakeihin ja paikallisiin määräyksiin sidottujen viranomaisilmoitusten lisäksi eri toimenpiteistä (metsätyöluvat, meluilmoitukset, liikenneohjauslaitteiden sijoittaminen, julkisten tilojen käyttö) käynnistettäisiin kattava keskustelu tai kuulemistoimenpide, jolla varmistettaisiin että kaikkien mielipide on kuultu. Kuulemisen lisäksi monet toimenpiteet ovat alueen asukkaille tai käyttäjille viihtyisyyden tai toiminnallisuuden kannalta tärkeitä, joten viranhaltijoiden vastuulla on myös huomioida nämäkin tarpeet. Viranhaltijat ovat töissä kaupunkilaisilla, joten viranhaltija ei voi päättää tai nostaa jotakin toimenpidettä (maisematyölupa) toisen toimenpiteen edelle (meluilmoitus) vaan tasapuolisuuden nimissä kaikkia tulee kuulla samalla tavalla. Viranhaltijat noudattavat aina olemassa olevia säännöstöjä ja myös toteuttavat ja huomioivat ne asiat ja huolet, jotka kaupunkilaiset ovat esittäneet. Pienet resurssit eivät taivu isoihin kuulemis- ja mielipidetiedusteluihin, mutta mikäli päättäjät ovat halukkaita tätä resurssia kasvattamaan kaupunkikehitys on valmis asian suhteen järjestäytymään niin, että ennen toimenpiteisiin ryhtymistä myös mielipiteet kootaan ja huomioidaan.

Kaupungin puutteellisia suunnitelmia (metsänhoitostrategia, metsäsuunnitelma ja luontoselvitykset) ollaan edistämässä esitetyllä tavalla niin, että pohjatyön laatiminen on opinnäytetyön kartoituksen myötä jo aloitettu. Erikoisuusuojelualueiden suhteen asioita pyritään edistämään ympäristöpäällikön toimesta, mutta tätäkin työtä voidaan tehdä notkeammin ja tehokkaammin, jos päättäjät haluavat tähän talousarviossa panostaa. Annettu ohjaus (monimuotoisuuden säilyminen, aarniometsät) ja aloitteet tullaan kyllä huomioimaan kun työtä laaditaan.

Yksityisten metsänhoidon neuvominen jää resurssipulassa neuvontaa tarvitsevan vastuulle. Metsien moninainen käyttö ja myös jatkuvan kasvatuksen huomioiminen on osa tehtävää suunnitelmaa. Ilmastomuutoksen torjumiseen kaupunki tekee paljon mm. energiasektorilla. Jatkuvan kasvatuksen metsänhoitomalli on osa opinnäytetyössä tehtävää suunnittelua.

Näilläkin teoilla halutaan osoittaa, että Karkkilan kaupunki arvostaa metsiämme monimuotoisuutta ja virkistyskäyttömahdollisuuksia sekä takaa, että asuinalueiden lähimetsät käsitellään mahdollisimman hellävaraisesti. Myös luonnon monimuotoisuus otetaan kaikessa metsänkäsittelyssä mahdollisuuksien mukaan huomioon.

Ehdotus:

Kaupunkikehitysjohtaja Rantanen Marja

Tekninen lautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle kuntalaisaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely:	Keskustelun kuluessa kaupunkikehitysjohtaja teki muutetun päätösehdotuksen seuraavasti: Tekninen lautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se päättää 1) hyväksyä teknisen lautakunnan asiakohdassa annetun vastauksen kuntalaisaloitteeseen, ja 2) todeta aloitteen loppuun käsitellyksi. Puheenjohtaja tiedusteli voidaanko muutettu päätösehdotus hyväksyä yksimielisesti. Lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.
Päätös:	Tekninen lautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se päättää 1) hyväksyä teknisen lautakunnan asiakohdassa annetun vastauksen kuntalaisaloitteeseen, ja 2) todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.
Täytäntöönpano:	kaupunginhallitus